

Ese de două ori în săptămână: Joi- și Duminică; era când va pretinde importanța materialului, va esei de trei sau de patru ori în săptămână.

Pretinutul de prenumerație pentru Austria:

pe anu întregu	8 fl. v. a.
„ diumetate de anu	4 „ „ „
„ patraru	2 „ „ „
Pentru România și strainătate:	
pe anu întregu	12 fl. v. a.
„ diumetate de anu	6 „ „ „

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de-adreptulu la Redactiune Ungargasse Nr. 23, unde sunt a se adresă si corespundintiele, ce privescu Redactiunea, administratiunea sau speditura; cate vor fi nefrancate, nu se vor primi era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuale si alte comunicatiuni de intru privatu — se raspunde cate 7 cr. de linia; repetiri e se facu cu pretiu scadutu. Pretiulu timbrului cate 80 cr. pent. una data, se antecipa.

Esemplare complete mai avem de la inceputulu semestrului, adeca de la nr. 56.

Redactiunea.

Pesta, 9/21 aug. 1869.

Conflictulu de la fruntaria transilvana-romana gasesce o splicatiune atatu de interesanta in diaristic'a francésca, in catu ne credemu detori a o pune in vederea cetitorilor nostri

„Le Siècle“ de marti ce trecu, se ocupa de acést'a pre două colone. Éca aci unu estrasu de momintele principali, ce noa ni erau pana acum mai putienu cunoscute:

„De lungu timpu sunt cateva locuri de cërta între Austri'a si Romani'a. Romani'a a cerutu unu essamenu seriosu si loialu alu actelor de proprietate, Austri'a pururia a refusat de a-si dá invoierea sa. Anu fece Austri'a acést'a propunere, intr'unu momentu candu opiniunea publica a Europei apusene, indusa in eróre de corespundintiele diurnalelor inimice Romaniei, nu para bine dispusa in privinti'a acestei tieri, éra romanilor inspirá unu felu de spaima. Erá téma, nu cumva Austri'a se profite de o asemene situatiune. Totusi ministeriulu Golescu — Brateanu nu întârdia a se invoi la propunerea Austriei. Acestu ministeriu paresindu poterea, guvernulu ce urmă in ca si-dede invoierea.

„Amendóue partile numira comisari cari otarira diu'a candu se-si incépa lucrurile.

„In diu'a otarita comisarii romani se infatisara la fati'a locului, unde sperau a intelni pre colegii lor austro-unguresci. Aseptara lungu timpu fora se vina cineva, si prin urmare nu potura se incépa lucrurile. Acést'a érá situatiunea pre candu in loculu comisariilor, venira pre neacceptate bandele ungueresci.“

Autorulu trece a descrié intemplerrea cunoscuta déjà oo. cetitori, apoi se intréba daca Austri'a este in stare se justifice, cu dreptulu gintiloru a mana, erumperea acestoru bande?

Noi unimu vócea nóstra cu „Siècle“ si pretindemu a se essamina caus'a cu de a menutulu. Daca Romani'a e vinovata, se dee satisfacere; éra daca vin'a este in partea Austriei, se se pedepsésca cei vinovati si aici.

In cauzele de proprietate, noi romanii trebuie se fimu mai scrupulosi de catu veri cine, cáci pre noi — mai multu de catu pre altii — ne batjocurescu cá suntemu comunisti, aplecati spre rescolari scl.

Noi suntemu cei batjocoruti, si totusi batjocoritori insisi facu atacurile comuniste a supra averii nóstre. Dovéda casulu din Bucovina ce-lu descrie corespundinti'a nóstra din nrlu trecutu: Oficiolatele scolastice dintru imperati'a némtiului, vreu se iee din banii bisericei nóstre pentru sustienerea scóleloru lor.

Acést'a este securitatea averii si a persónei in nóu'a era constitutiunala? Trista securitate!

Diurnalele nemtiesci vorbescu in bataia de jocu despre justiti'a din Ungari'a, imputandu-i cá nu pedepsesce destulu de rapede si de securu, si cá prin urmare espuna tier'a la turburari.

Acum se vedemu dara catu de rapede si de securu pedepsescu nemtii pre cei ce-si-intindu man'a spre fruptulu sudo-

rii altuia? Se vedemu cum vor pedepsi pre acele oficialate scolare?!

Patologia politica.

Daca povestile betraniloru nu smin-tescu, atunci e adeveru cá odata traia la Aten'a unu grecu carele, patimindu fórte multu de creri, credea tare cumca tóte náile (corabiele) din portulu (limanulu) de la Pireu, sunt proprie ale lui. De aceea bietulu grecu mergea regulatu la Pireu demaneti'a si sér'a, inspectiuná náile de a rondulu, pretindea repórte, comandá pornirile, prescriá direptiunea mergerii si cate tóte.

Indaru consangeni si-dedeau truda se-lu capaciteze cá náile nu-su ale lui si cá elu e omu seracu. Ingrigiti de viéti'a morbosului, l'incredintiara unui medicu, carele lu sciu curá astu-feliu de se vindecá.

Vindecatulu acum (in locu d'a multiamí consangeniiloru si medicului) eschiamá cu durere: „Oh, de ce nu m'ati lasatu in dulcea mea nebunia?!”

Toem'a in asemene stare patologica (stare de morbu) gasimu la unguri o suma mare de invidi, cari s'au aerulu de ómeni politici, de barbati de stat.

Acestoru ómeni li se impare cá tóte natiunile din Ungari'a si din tierile anesate sunt proprietatea lor menita a dá salarie grase oficialiloru unguri. Acést'a parere si-o esprimu prin fapte mai multu de catu prin vorbe. Intr'aceea neci vorbele nu lipsescu; desí sunt mai putienu elocinte, totusi destulu de aspre pentru a ne vetemá, si d'estulu de neprecumpenite pentru ca se-si dee de golu. Anca mai multu, unii fora de neci o sfiéla se incumeta a ne insultá spunendu-ni-o verde in fatia cá: si noi insi-ne vremu se ne magiraisámu, si cá pentru acum'a n'avemu dorinta mai ferbinte de catu a servi inteselor ungueresci pana se ne contopimu si se ne cutrupimu de totu in elementulu unguerescu.

Noi cá li suntemu conlocuitori, interesati de starea lor sanitaru, cata ustanéla nu ni-am luat, prin dieta si prin diarie, a-i face se intieléga cá sunt la politica intr'o stare patologica, si cá bucuru vom face cate le potemu pentru ca se-si curámú?!

Dar ei nu vor se se vindece. Pare cá invetiasera, anca nainte de noi, istoriór'a grecului, si deci nu vor se ésa din o dulce nebunia.

Nu vor se se vindece; din contra, morbulu se estinde pre di ce merge, precum conchidemu acést'a din tienórea unoru corespundintie ce primimu, si prin cari intielegemu cá ici unu oficialu de unguuru, octrotatu pre capulu nostru de catu cutareta majoritate artificiósá din comitetulu comitatului, se pórtá casí unu omu de incredere alu romaniloru, colé unu diregatoriu mare cu léfa grasa, stórsa din sudórea romanésca, laudandu progresulu magiarisarii si-permite a ne insultá afirmandu cá suntemu pentru magiarisare, cá nu ne inspaimenta schernav'a renegare si cate alte batjocure.

Nu ne cuprinde mare mirare, de órace scimu bine cá precum la unii individi asié si la unele natiuni se gasesce cate unu morbu.

De ce ne mirámú este, cum cei sanetosi la precepere din némulu unguerescu, nu vinu a-si intruni straduintiele lor cu ale nóstre ca se-si curámú pre cei morbosí?

Nu vedu unguri cá insultele ce

ni se facu, desí sunt de la ómeni morbosí, au devenitu totusi molestatorie, cáci ni se facu in numele unei natiuni, fora ca vre-unu sanetosu din acea natiune se esceptiuneze, spunendu si recunoscendu morbulu acelu omu?

Nu intielegu unguri cá lips'a esceptiunei dá ansa la banuele ce ar poté slabí intielegerea cea dintre noi?

Nu sciu unguri cá a nu curá, ma toem'a a protege prin tacere acelu morbu, insémna a deschide calea si pentru alte morburu nóue?

Nu precepu fratii unguri, cá daca odata morburile vor prinde de scire catu de mari favoruri li se acórda in Ungari'a, vor cede dorului d'a immigrá, si vor spori? Se vor spori de tóte felurile, si atunci ne tememu cá: de unde astadi vedemu numai cate o ipocondria, vom ajunge se vedemu si cate o epilepsia politica.

Cernáuti 15 august. (Afaceri scolare.)

Infintiandu-se aicia in anulu 1863 o scóla reala superióra romana cu spelese fondului gr. or. si natiunala, a aflatu de bine onoratulu c. r. ministeriu in accordu cu episcopulu si consistoriulu eppescu de aicia, nefindu inca si pe timpulu acela profesori indigeni si censurati ca se póta propune obiectele in limb'a romana, de a suplini lacun'a acést'a de o cam data prin profesori straini, introducendu-se, érasí de o cam data limb'a germana ca limba propunativa.

Ca se nu-si piérda inse acestu institutu caracterulu seu confesionalu si natiunala s'au creatu, dupre propunerea Dlui epp. Eugeniu Hacman, din fondulu gr. or. nisece stipendie cu cari s'au trimesu juni de natiunea romana si de conf. gr. or. la Vien'a cu scopu ca se se califice de profesori. Cu durere debue se marturisimu cá din toti stipendiatii aceia, si-a cunoscutu deplinu pana acum'a numai unulu misiunea sa cea inalta de a cresce si de a predá odata natiunei sale barbati apti, si buni natiunalisti, si anume D. profesore de istoria si geografia Ilie-Nimigeanu. Cei lalti stipendiatii paru cá nu se cugeta de veni inapoi, de siédu acum'a cinci siese pana si o tu ani prin Viena pierdiendu timpulu in daun'a lor si a întregei tieri.

Lipsindu inse si medilócele recerute la studiu anume carti scrise in limb'a romana, a incuviintiatu Maiestatea Sa prin pré nalt'a sa resolutiune din 4 sept. 1862 infintiarea unei comisii cu scopu ca se compuna séu macar se traduca cartile necesarie pentru scóla reala in limb'a romana. Multiamita ingrigirii guvernului nostru, s'a denumitu acea comisiune toem'a dupa trei ani, de securu asiá de tardíu, ca se aiba guvernulu nostru timpu de ajunsu de a esamina intieleginti'a nóstra natiunala ori de este ea apta la atare lucru séu ba? si cari dina. Cu ajuto-riulu Domnului s'a conchiamatu intr'a 1/18 No-emvre 1866 (trei ani mai tardíu) comisiunea acést'a pentru antaia óra, carea consta din D. D. A. Hurmuzachi, S. Andrieviciu, V. Mitrofemoviciu, Oreste Kennei, M. Calinescu, Art. Berariu, I. Sbiara si J. Droglu. De presiedinte s'a denumitu d. consilieriu si inspeptoriu scolaru Dr. Gustav Bosdech, unu cecu. Siedintie au mai tienutu comisiunea acést'a inca trei, dintre cari a fostu ultim'a in 1/18 Maiu 1867.

De atuncia nu se aude nemica de lucrurile comisiiu acesteia, lucru firescu cáci ca nu s'a conchiamatu de atunci neci odata. Nu potemu imputá membriloru ei nemica, cáci vin'a nu e a loru ci a Dlui Bosdech care s'a si stramutatu, multiamita cerului, acum'a in altu postu. Ii rugámú asiá-dara pre ohoratiu D. membri ai comisiiu acesteia ca se faca pasii cuveniti la guvernulu mai antaiu pentru denumirea séu si alegerea unui presiedinte mai bunu si apoi pentru grabirea lucrului, cáci au trecutu déjà

6 ani de candu s'a infintiatu scóla reala si de candu se propune totu germanesce (ba neci limb'a romana nu o invétia toti pentru cá nu e obligata), si vor trece inca multi ani pana ce vom ajunge ca se se propuna in scóla reala romanesce. Pe langa acést'a sunt si fórte putini candidati in Vien'a asiá cá pentru unele obiecte principale precum matematica s'au tramisu pana acum'a numai unulu. Facemu luatori de séma si pe consistoriulu nostru ca se triméta mai multi candidati la studia cáci in casu de ar mori vre unulu atunci nu s'ar poté scóte din parlamentu de odata profesori noii.

Temisóbra, 18 augustu st. n.

(+) (Ridiculosu.) Precum dice proverbulu nemtiescu: „Neci o dauna, fara folosu“ asiá am poté dice si noi despre magiari cá la densii pré a dese ori nu este seriozitate fara ridiculositate. Ei vor a magiarisá Ungari'a si Transilvani'a si Croatia, a cuceri Romani'a si póte fi si tóta lumea *) asiá si-inchipuescu densii — si tóte din gura si cu pinteni.

Asiá face si in comitatulu nostru o mana de ómeni din natiunalitatea privilegiata: fara ca se tiéna socóta si de cele lalte natiunalitati si de parerile si dorintiele loru striga cá aici toti se magiariséza de buna voia. La inceputulu lusei curinte se tienú parastasu pentru reposatulu comite supremu Ig. Kulterer alias Murányi, cu care ocaziune tienú primulu vice-comite Sig. Ormós o cuventare promemoriala intru eternisarea memoriei reposatului. Aicia lu laudá si-lu mari pana la ceru, spuse cá a fostu iubitu si onoratu de toti si de tóte natiunalitati, (ce inse nu e adeveratu) si vre se arete prin acesteia cumca romanii ori serbii nu potescu comiti mai buni de cum sunt magiarii si de cum a fostu Kulterer.

Nu poté aflá cuvinte se marésca destulu pe Kulterer, cáci a fostu revolutiunariu si inchisu la 1848 si s'a magiarisatu de totu. Apoi vre se dovedésca ce meritu mare este a se magiarisá, dicendu in numi'a promemoria:

„Nóa adesea ni se imputa cá suntemu de jumetate barbari si cumca suntemu netoleranti fatia cu strainii. Barbarismulu si netoleranti'a au putere respingátoria si nu atragu, prin urmare este acést'a o calumnia, cáci precum vedemu esemplu imbucuratori in famili'a Kulterer, — tóte elemintele straine cate venira in patri'a nóstra se prefacu fara constringere, de a loru buna vointia in fii credintiosi ai natiunei, in magiari.“

Postimu! Par' cá numai magiarii sunt credinciosi. Éca si credinti'a devine unu monopolu magiaru. Dar ce se dicemu despre asertiune: serbii anca sunt dintre cei veniti in patria si totusi nu se magiariséza.

Daca dlu vorbitoriu ar fi disu cá se magiariséza cati-va nemti mai alesu indiregatoriti ca magiari séu cei ce venéza diregatorii apoi si jidovii: n'am avé de replicatu nemica. Dacia ar fi spusu cá Murányi are merite ca magiaru, re-negatu din némtiu, pentru poporulu magiaru éra am fi tacutu, inse candu vorbesce in numele nostru, a nemagiariloru, ierte-ne a-i spune cá dumisa a lovit adeverulu cu palm'a preste fatia, si cumca romanii si nemagiarii neci nu viséza de acelea de ale lui Ormos.

Protocolulu siedintiei XI.

(ordinarie)

tienute din partea directiunei Asociatiunei natiunale pentru cultura poporului romanu, in Aradu, 2/14 augustu 1869.

de facia au fostu:

Presiedinte: Ioane Popoviciu Desseanu directoriu substitutu. Membri: Emanuilu Miasiciu perceptoriu, Dr. Atanasiu Siandoru,

*) Ba din lume nu vor de catu numai dinmetate. Asiá canta poetii lor, apoi poetii sunt cari respica aspiratiunile natiunii. R. e. d.

Ioanu Rosiu, Dimitriu Bonciu, Stefanu Sierbanu bibliotecariu, Teodoru Serbu economu si Notariu: Petru Petroviciu.

98. Directiunea reg. ung. de finantie din Aradu cu indorsat'a de datulu 19 aprile a. c. nr. 6719 face cunoscutu: ca Maiestatea Sa ces. si apostolica regesca cu pre nalta Resolutiune din 20 martiu a. c. s'a induratu prégratiosu, in urmarea pre umiltei petitiuni substernute din partea acestei directiuni, a iertá sum'a tacseloru timbrale respective procentuatiunea obvenita si eietcata cu 611 fl. 37 1/2 cr. pe lasamentulu moscenitu de la reposatulu „Iova Cresticiu din Sira” sustienendu sum'a timbrului de 1 fl. v. a. ce este a se solvi pentru testamentulu reposatulu si pana la sum'a tacseloru primitive de 16 fl. 25 cr. ce insarcineza pe legatarii ceia laltii.

Determinatu:

Acestu actu prégratiosu si marinosu alu „Maiestatei Sale ces. si apost. regie” — se ie cu omagiala multiamita la cunoscintia, si se decide: ca deorace caus'a procentuatiunei acesteia este dejá superata dlui fiscalu alu Asociatiunei Lazaru Jonescu ca curatoru plenipotentiatu asupra masei lasamentale a reposatulu Iova Cresticiu, se fie insarcinatu — pe temeiulu determinatiunei adunarii generalei din 3/15 septembrie 1868 nr. 12 a face ulterioara liquidare despre integrule lasamentu concediatu administratiunei DSale, si prin unu bilantiu evidentu si provediutu cu documintele necesarie, a areta „starea activa si pasiva” la una din sedintiele mai curendu tienende; totu o data sum'a timbrului de 1 fl. se asemna din masa reposatulu avendu curatorulu a o solvi. —

99. Notariulu directiunei Petru Petroviciu in firulu decisulu directionalu de sub nr. 89 presinta dechiaratiunile membriloru, cari prin respectivii coleptanti si-au renouitu ofertele loru si ale acelor'a, cari ca membrii nuoi au intratu in Asociatiune si anume:

I. Membrii renouiti pe anii 1868/9, 69/70, 70/71.

1. Ioane Motiu asesoru comitatensu cu ofertu anualu de 4 fl.

2. Ioane Francu protofiscalu comit. cu ofertu anualu de 2 fl.

3. Gerasimu Candrea vice notariu cu ofertulu de 2 fl.

4. Ladislau Papu cu ofertu 2 fl.

5. Andrea Puticiu cu ofertu de 5 fl., toti din Baia de Crisiu.

6. Alesandru Sterca Siulutiu protopopu cer. din Halmagiu, cu ofertu anualu de 2 fl.

7. Iuliu Munteanu jurasoru com. din Aradulu nuou cu ofertu de 2 fl.

8. Sava Petroviciu preotu S. Micleusiulu micu cu ofertu de 2 fl.

9. Valeriu Opreamu notariu S. Micleusiulu micu cu ofertu de 2 fl.

10. Gustavu Rusu jurasoru Galsia cu ofertu anualu de 4 fl.

11. Simeonu Popescu parocu si asesor. consis. din Cuvinu cu ofertu de 2 fl.

12. Ioane Rusu prof. prepar. din Aradu cu ofertu de 2 fl.

13. Georgiu Dogariu proprietariu Aradu cu ofertu de 10 fl.

14. Petru Florescu proprietariu Aradu cu ofertu de 5 fl.

15. Demetriu Jorgoviciu cetatienu, Aradu cu ofertu de 2 fl.

16. Vasiliu Ratiu cetatienu, Aradu cu ofertu de 2 fl.

17. Constantinu Brandusianu postariu Chiseteu cu ofertu de 3 fl.

18. Nicolau Radulescu preotu Chiseteu cu ofertu de 2 fl.

19. Ioane Suci notariu comunalu Socodoru cu ofertu de 5 fl.

20. Vasiliu Tia posiu parocu Socodoru cu ofertu 2 fl.

21. Petru Chirila preotu Socodoru cu ofertu de 2 fl.

22. Stefanu Tulcanu parocu Socodoru cu ofertu de 2 fl.

23. Georgiu Chirila cojogariu, Socodoru cu ofertu de 2 fl.

24. Teodoru Chirila economu Socodoru cu ofertu de 2 fl.

25. Iosifu Ardeleanu economu Socodoru cu ofertu de 2 fl.

26. Achimu Pecurariu economu Cuvinu cu ofertu de 2 fl.

27. Georgiu Brateanu jude comu. Cuvinu cu ofertu de 2 fl.

28. Petru Sangeorgeanu cojocariu Cuvinu cu ofertu de 2 fl.

29. Vincentiu Ioanoviciu docente Cuvinu cu ofertu de 2 fl.

30. Joane Dobosiu docente, Nadabu cu ofertu de 2 fl.

31. Samuilu Gramma protopopu gr. ca. Cherelusi cu ofertu de 2 fl.

32. Stefanu Siorbanu ase. com. Aradu cu ofertu de 15 fl.

33. Eutimiu Maniu notariu Cuvinu cu ofertu de 3 fl.

34. Ioane Bica notariu Marauiu cu ofertu de 2 fl.

35. Vasiliu Serbu tutoru Cuvinu cu ofertu de 2 fl.

36. Demetriu Suci parocu Cuvinu cu ofertu de 2 fl.

37. Teodosiu Motiu parocu Cuvinu cu ofertu de 2 fl.

38. Iotiu Iosia economu Cuvinu cu ofertu de 2 fl.

II. Membrii nuoi intrati.

1. Petru Cevu. 2. Zaharia Mateo. 3. Petru Tmura. 4. Mihaiu Biro; toti economi din Bersa cu ofertu anualu de 2 fl.

5. Leontiu Gherga parocu. 6. Cresta Pascu economu din Micalaca cu ofertu anualu 2 fl.

7. Ignatiu Kövér asesoru comitatensu Timisióra cu ofertu de 2 fl.

8. Vicentiu Miatoviciu parocu S. Micleusiulu micu cu ofertulu 2 fl.

9. Zaharia Toderu. 10. Simeonu Tulcanu. 11. Petru Misica. 12. Avramu Pavelu economi si 13. Adler Moritiu negutatoriu din Apaten cu ofertu anualu de 2 fl.

14. Dumitru Vancu. 15. Maxa Costanu. 16. Ioane Brateanu. 17. Moise Derle economi din Galsia cu ofertu anualu de 2 fl.

18. Antoniu Gita parocu. 13. Moise Tardiu doc. din Sintea cu 2 fl.

20. Ioanu Popoviciu parocu Nadabu. 21. Botico Georgiu parocu Siadu. 22. Mihailu Popoviciu parocu Ocurisiu. 23. Iosifu Marchisiu protopopu Beliu. 24. Ioanu Capitanu preotu Beliu. 25. Paulu Gavrilete docente Beliu. 26. Iosifu Capitanu preotu Sutagu. 27. Petru Goldisiu preotu Chisulaca. 28. Ioanu Pintia preotu N. Maros. 29. Petru Marcu preotu Bochia. 30. Zenuvicu Munteanu preotu Tagadeu. 31. Paulu Stanu preotu Agrisiu. 32. Ioane Catona preotu Cintaház. 33. Paulu Papu preotu Hagymás; toti cu oferte anuale de 2 fl.

Determinatu:

Toti membrii mai sus espusi dupa procedur'a usuata, si prin votisare secreta se dechiaru de membrii alesi ai Asociatiunei pentru re-

stimpulu celoru 3 ani fiindu a se immatriculá in protocolulu evidentialu respectivu, si la cerea loru a li se estradá diplómele indatinate.

100. Notariulu directiunei Petru Petroviciu in legetura cu alegerea membriloru mai sus numiti asterne consemnarea despre toti membrii ai Asociatiunei cari in decursulu anulu 1868/9 si adeca de la adunarea generala din anulu trecutulu pana iu diu'a de astadi si-au renouitu ofertele lor, — cari ca membrii nuoi intrati in Asociatiune, — si cari despre ofertele lor restante au datu obligatiuni.

Determinatu:

Consemnarea acést'a este a se publicá in foile natiunale, si spre completarea bilantiulu receptulu de adunarea generala a-se alaturá unu esemplariu la raportulu generalu directiunei ce se va compune.

Catu despre dechiaratiunile obligatorie ale membriloru restantieri a caror'a terminu de solvire a espiratu dejá, se insarcineza notariulu aceste dechiaratiuni — pre lange una consemnare, ale trimite respectiviloru Domni coleptanti, pe langa aceea cercare din partea directiunii: ca se binevoesca sumele restante de la respectivii membrii obligati ale incasa, si ale aministra catu mai curendu la perceptoratulu Asociatiunei, avendu acela a estradá cuitelu, pe langa restituiru obligatiuniloru depurate.

101. Notariulu directiunei in firulu unei epistóle ce o presinta din partea tenerime romane studiöse de la gimnasiulu din Keeskemét (Egopole), face aretare despre donarea portretulu renumitului barbatu alu natiunii romane si promotoriulu culturaiu popularu „Ioanu Bratenu” ce s'a trimisa din partea tenerime in semnu de reverinta si devotiune catra acést'a Asociatiune pentru cabinetulu de leptura.

Determinatu:

Se ie la cunoscintia si tenerime donatore se sprima multiamita protocolara, insarcinandu-se economatulu a induce portretulu donatu in Inventariulu respectivu.

102. Notariulu directiunei, presinta unu esemplariu alu poesiiloru lui „Iulianu Grozescu” donatu prin editorulu acestoru poesii dlu avocatulu „Emericu B. Stanescu” pentru bibliotec'a Asociatiunei.

Determinatu:

Se ie la cunoscintia cu multiamita, si se preda bibliotecariulu spre inducere in inventariulu opuriloru si cartiloru donate.

103. Natiulu directiunei in nescu cu decisulu directionalu de sub Nr. 92 asterne supletoria cont'a a tipografulu Réthy din Aradu despre tiparirea unui protocolu necesariu pentru sortitur'a filantropica si roga a se asemna sum'a de 3 fl.

Determinatu:

Sum'a erogata prin notariu de 3 fl. v. a. se asemna la perceptorulu Asociatiunei.

104. Presedintele directoriu cu privire la necesitatea administratiunei respective manipulatiunei seperate a baniloru meniti pe sem'a „fondulu capitalu alu Asociatiunei” face propunere: ca despre venitul ce incurge sub diferite rubrici, si este destinatulu fondulu capitalu alu Asociatiunei, precum sunt capitalele oferite, din partea membriloru fundatori pe vietia, venitele diferiteloruu intreprinderi pe scopuri filantropice, si alte sume de bani mai insemnate si menite acestui fondu, se se compuna si se se porte unu protocolu separatulu evidentialu, din care

starea acestoru bani respective averi ai Asociatiunei se fie constatata cu exactitate si precisiune.

Determinatu.

Propunerea acést'a primindu-se de necesaria, se decide a se insarcina notariulu si escriptorulu cu compunerea unui protocolu separatulu despre starea fundulu Asociatiunei in sensulu propunerei mai sus espuse.

105. In legetura cu decisulu precedentu presedintele directoriu secundariu propune a se estradá pre partea fie carui membru fundatoriu diplómele indatinate si a-li se espedá prin posta, era membriloru cari vor participá la adunarea generala a-li se inmanuá la ocaziunea acést'a.

Determinatu.

Notariulu directiunei este insarcinatu pentru toti membrii fundatori pe vietia a estradá diplómele amintite, si provedientu-le cu subscrierile de lipsa, a le inmanuá membriloru cari vor fi de facia la adunarea generala, era celoru ce nu vor luá parte la acést'a adunare a li trimite prin posta; avendu apoi despre efeptuire a face raportulu la timpulu seu.

106. Presedintele directoriu secundariu cu privire la apropierea terminulu adunarii generale si la urgentia agendeloru privitorie la acést'a, propune: a se tiené sedintie permanente si spre scopulu acést'a a se invitá prin scrisori deosebite toti membrii directiunei la participarea sedintieloru tienende.

Determinatu.

Propunerea acést'a se primesce, si se decide tienerea sedintieloru permanente directionali, incependu-se sambet'a viitoria in 21 Augustu a. c. fiindu despre acést'a a se inscintia toti membrii directiunei din locu, si din alte parti numai-decata si fara amenare.

107. Notariulu directiunei raporta despre efeptuirea espeditiuniloru din sedintia penultima.

Determinatu.

Se ie la cunoscintia.

108. Colectantele Totu Varadiei Dlu protopopu Josifu Belesiu in conformitate cu raportulu seu substernutu dejá, despre agendele efeptuite — transpune supletorie protocolulu de liquidare specificu despre starea restantieloru ale membriloru aflatori din aceasi colectura.

Determinatu.

Se estrada comisiunei censoratorie de aceste raporturi sub 5. emise pentru ulterioara afacere in meritulu liquidarii restantieloru de sub intrebare.

Deodata fiindu ca comisiunea censoratoria dupa raportulu verbalu alu notariulu nu póte purcede la censurarea raporturiloru pana ce protocolulu capitalu despre toti membrii, a caruia compunere noua este in lucrare — nu va fi gat'a, — dreptu ace'a, comisiunea va fi a se inscintia prin notariu — despre finirea protocolulu nuou compusu, si atunci numai decatu va avé a efeptui censurarea susamintita, asiá: ca inca mai nainte, de adunarea generala, liquidarea tuturor raporturiloru intrate in decursulu anulu se fie realizata si despre rezultatu se substerna relatiune meritoriale.

109. Pentru compunerea programulu despre agendele pertraptande, si alte afaceri ale adunerei generale,

Determinatu:

Se defige terminulu unei sedintie straordinarie pe „Luni in 16 Augustu nuou a. c. la 6

Foisióra.

„Cursu intregu de poesia generala de I. Heliade Radulescu, vol. I. Bucuresci.”

Din acestu opu aparú actu unu tomu. Autorulu lu continua. Oo. cetitori vor asceptá cu dreptu cuventu se capete o lectura de la cel'a pe care lu numescu in capital'a Romaniei „parinle literaturai romane.” Deci reproducemu din Cursu poesia intitulata: „O nópte pe ruinele Dergovistei.” Am alesu a nume acést'a poesia, D'ce ea este cunoscuta pre la noi din cóci de arpati de dieci de ani, dar e cunoscuta in altu lu. Noi cu totii o credeamu pana acum ca este pa renumita poesia a celebrulu Vasiliu Carva, ce o adresase ruineloru fostei capitale romanesce. Lui Carlov'a i-o atribuiá si Ar. Pu-

mtulu, impreuna cu intrég'a comisiune ce compuse, din autori romani, cunoscut'a carte de cotire pentru gimnasia. Acum inse vedemu ca d. Eliade o insira intre poesiele sale proprie, va se dica este a dsale acést'a, si alt'a va fi a lui Carlov'a. Pre acei oo. cetitori, cari au forma vechia a poesiei, ii invitámu s'o asemene cu acést'a forma noua, corésa cum o publica autorulu in acestu opu nou alu seu de anu. Asemenarea, in a nóstra modesta parere, nu face onóre coregerii, caci era in multe privintie mai frumósá pana nu o coresese:

O nópte pe ruinele Tergovistei.

Sórele peste dealuri mai lumineza inca,
Radiete-i rubinöse anuntia-alu lui apusu.
Si sér'a, panditoria sub fie-care stanca,
Si-intinde a sale umbre cutezatorie n sus.

Si-naltia alu seu crescutu fruntariulu naltu munte,

Si cata la alu dilei misteriosu declinu;
Er' ultimele radie resfrangu pe a lui frunte
A ceriului splendóre prin lucidulu seninu.

Alu serei ventu adia, si frundi'a n'floreza,
Seninulu vérsa róua verdéti'a renviendu;
Ca o cununa deluri campi'a ncoroneza,
Si riulu p'a lui cale sioptesce sierpuindu.

P'a dealulu sprincena, pe fruntea lui riposa
O vechia cetatiuia, focaru religiosu
Conserva suvenirea d'o nópte sangerosa
Ce misca a mele patim' in sinu-mi durerosu.

In sufletulu meu astfelu se naltia-a mea credintia,
P'a patimiloru ripa ca monumentu s'a pusu,
Si-mi tiene siovainda, debil'a mea fiintia
L'alu vietii-mi viforöse adóru si linu apusu.

S'a dusu si diu'a d'astadi! si nóptea naintéza
In carulu seu de ebenu, si lumea a cuprinsu;

Cortegele de astre precedu si i urméza,
Si mant'a-instelata pe ceriu s'a si destinsu.

Ai mei ochi in estase cuprindu nemarginitulu,
Din astru pan' la altulu, in ori-ce stea citescu,
Ie aripi alu meu sufletu, strabate infinitulu,
Se scalda in lumin'a etérului curescu.

D'acolo se retórna in sinu-mi se asiédia,
Tacerea me nconjura, misterulu celu mai santu,
Natur'a tóta dórme, fiinti'a mea veghiéza
Ca geniu pe ruine, p'alu aviloru mormentu.

Unu rece ventu se simte c'a mortii resuflare,
Prin muschiulu de pe petri siuera trecetoriu.
Dreptu vietia se reversa o muta infiore,
Desiertulu se insafia d'unu spiritulu sploratoriu.

E viu totu in prejuru-mi; frundi'a frundiiei
sioptesce,
Si érb'a ntréba muschiulu; „aici cine cine
m'adusu?”

ore dupa mediadi" la care sunt d'a se invită toti membrii directiunii fiind a se autentica si protocolu acestei sedintie, era esaportulu cu notariulu directiunii se insarcina a compune unu proiectu despre programulu cestiunatu, si alu presentă sedintiei indicate spre desbatare.

Protocolulu acest'a cedindu-se in sedintia extraordinaria XII. s'a autentica in presentia comembriloru directiunii Jonane Popoviciu Desseanu, Emanuilu Missiciu, Dr. Atanasiu Siandoru, Stefanu Siorbanu, Demetriu Bonciu, Ioane Goldisiu, Teodoru Serbu, si Petru Petroviciu.

Aradu, 4/16 Augustu 1869.

Directiunea Asociatiunii nationale pentru cultu'r'a poporului romanu.

Presedinte:

Ioane Popoviciu Desseanu m. p.

Directoriu secundariu.

Petru Petroviciu m. p.

Notariulu Asociatiunii.

Relatiunile Austriei catra Romani'a.

Pre candu oficiosele din Viena-Buda-Pesta-Bucuresci vorbescu neincetatu despre relatiuni amicabile intre Austri'a si Romani'a, reproducendu unele ceea ce scriu cele lalte et vice versa, pre atunci diariulu „Romanulu“ cere socota despre fapte, ca se raspunda incesi faptele daca aceste relatiuni sunt amicabile seu nu? Sirulu fapteloru, pe cari „Romanulu“ si-baséza judecat'a sa, este acest'a:

Intrebarea categorica, ce facemu organeloru dloru de Beust si Andrassy: Este adeveratu seu nu ca la 1848 Unguriu au refusatu trecerea armeloru pentru Principate? Ca guvernulu din Viena a luptatu din tote puterile sale, pentru a opri deplin'a unire a acestoru doue Principate de dincóce de Carpati? C'a luptatu, prin tote midilócele si cu cea mai mare sete, d'a opri suirea pe tronulu Romaniei, a ori-carui domnu strainu in genere si 'n parte a principelui Carolu?

Este adeveratu seu nu ca de la suirea sa pe tronulu Romaniei n'a ramasu nici o calomnie si nici o injuria nescrisa si nepublicata de foile austro-maghiare in contra' principelui Carolu?

Este adeveratu seu nu c'au scriu oficiale ca Romani'a este unu arsenalu, ca se arméza de catra dens'a nu numai bande bulgare, dér chiar Bulgari'a intréga: ca ea face propaganta de resculare in Transilvani'a si chiar in Ungaria, si ca le face tote acestea in unire cu Prusi'a si cu Rusi'a? Nu potu nega foile austro-maghiare ca asi' au scriu, si asi' au vorbitu ministrii austro-maghiari, nu potu nega, cáci aci este colectiunea diarieloru, si facia este si Cartea-Rosia, spre a afirmá.

Déca dér Austro-Maghiarii ar fi voitu in adeveru a fi in amicia cu Romani' si cu Serbii, acést'a ore ar fi fostu calea pe care ar fi ales'o spre a ne face amici si aliatii?

Déca Austro-Maghiarii n'ar fi cugetatu la perirea Romaniei, ar fi combatutu ore unirea deplina a Principateloru si vointii Romaniloru d'a alege unu domnu dintr'un'a din familiile domnótié in Occidente?

Déca n'ar fi urmaritu destrugerea Statului Romanu, ar fi scriu ore, si anca si 'n modu oficiale, calomniile cele mai nerusinate in contra natiunii romane si 'n contra principelui Carolu? Déra brosiur'a publicata la Paris, ce este ea ore, de nu lucrarea cea mai pe facia a Austro-Maghiariloru, in care ceru, fara ocolire, a nesarea Romaniei la Ungaria?

Se nu se dica ca culp'a este a dlui Brateanu, cáci nimeni nu se póte amagi.

Cine 'n adeveru póte cadé intr'o cursa atatu de grosolana, candu se scie ca nu Brateanu erá caus'a ca Austro-Maghiarii combateau deplin'a unire si mai cu osebite suirea pe tronulu Romaniloru a principelui Carolu? Candu se scie ca nu de la venirea la ministeriu a lui Brateanu, ci de la suirea pe tronulu a principelui Carolu s'a scriu in contra-i cele mai infame si nerusinate calomnie! Candu se scie ca d. de Beust scie bine, si fórté bine, ca Romani'a nu numai nu este unu arsenalu, dér este anca aprópe desarmata, si candu vedu toti, prin Cartea Rosia, c'acele-si neadeveruri le afirmá si 'n timpulu ministeriului Ghica-Cogalnicénu!

Dér ore Brateanu erá culpabile, candu foile austriace scriu la 1856 ca „Austriicii trebue se continue d'a ocupá Principatele, cáci intr'altu-felu Romani' vor cadé in tote ororile barbariei?“

Brateanu erá culpabile la 1856, candu Austriicii, ocupandu tier'a, intervinu intr'unu procesu alu fratiloru Buiukli, scotu unu firmanu alu Portei, prin care caséza sentintii, intarita dejá de fostulu domnu Sturza, si se dá procesulu in cercetarea unoru ómeni placuti Austriei, si acést'a sub cuventu ca, dupa tratatulu de la Passarowitz, ori ce afacere intre indigenii (din Turcia) si Austriaci, ce trece peste sum'a de una miia lei, se va judeca la Constantinople?! D. Brateanu erá culpabile, déca 'n urm'a acelu firmanu, prin care eramu transformati in pasialicu turcescu, baronulu Werner (in lips'a dlui de Buol) tramite consululu de la Iasi o nota, prin care, dupa ce-i ordiná d'a sustiené firmanulu prin tote midilócele, dice:

— „Cuventulu“ civis austriacus sum „trebue se devina in viitoru unu adeveru in Principatele-romane. Este cestiune de onóre, este o cestiune vitale; este verb'a de inriurirea nóstra in Oriinte.“

A dlui Brateanu erá ore culp'a, ca comitele Coronini scriá principelui Gr. Ghica: „Cunosci midilócele de cari dispunemu; vom recurge la densesle, pentru a pune noi in sine in executare firmanulu.“

„Ori ce impotrivire din parte-ti va fi dér neoportuna si n'ar face de catu s'atraga asupra tierii cele mai mare pericle.“

Asi' dér a face se se violeze tote legile statulu romanu, a ne transformá in pasialicu, pe temeulu tratatulu de la Passarowitz, intre dens'a si Turcia, si a amenintia pe domnulu Moldovei ca déca va sustiené drepturile tierii sale, mari pericle va cadé asupra Romaniei si acést'a atunci pe candu Francia' vérsa sangele ei pentru redicarea natiunii romane, sunt din partea Austriei dovedi de amicia pentru Romani'!!..

Totu pentru amicia, negresitu pe la Septembrie 1856, Austriicii fabricau petitiuni mincinoase din partea Romaniloru, prin care dechiarau, ca nu vor unirea. Éca ce scriá atunci „Stéu'a Dunarii“ Ionu Cuza.

„In departamentulu in care me aflu, subprefectulu a adunatu cu sila sute de ómeni si i-a pusu cu sila se subsrie. Incinguierati de gendarmeria, iscalira pe chartie albe, pe cari de mai nainte se pusese pecetea comuneloru.“

Totu din simtiminte amicale pentru noi, Gazet'a austriaca de la 10 si 11 Maiu 1856 scriá ca: „prin midilóce economice si financiarie, Austri'a va sci se iea ceea ce n'a voitu se-i dea diplomati'a, adeca incorporarea Moldo-Valachiei.“

Totu de dragoste pentru noi, combatea atunci compani'a prusiana, ce construisu o banca in Moldavia, si comitele Coronini ordiná prin telegramu domnulu Moldaviei se prefere com-

pani'a austriaca, ce cerea pe 25 de ani privilegiu pentru o banca fondiara. Ea voia se iea tote mosiele Romaniloru, conformu dechiararii Gazetei austriace.

Totu de dragoste soldatii austriaci jafuiau, ucideau si provocau lupte pentru ca guvernulu austriacu se póta dice ca suntemu in anarhia si revolutiunea ar isbucni, indata ce s'ar retrage ostirile

Totu de iubire Austriicii faceau studii geodesice in Romania, facendu totu de o data propaganta sateniloru d'a se resculá si a luá mosiele proprietariloru. Pentru cheltuelile acestei propagante, ei luau 50,000 fiorini argintu din tesaurulu publicu romanescu.

Dér noi de multu anca cunoscemu dragostea Austriei pentru Romani, si éta cumu o aretá d. C. A. Rosetti opiniunei publice a Europei, in corespondintia cu datulu in 11 noemore 1856 publicata in Revue de Paris de 15 Decembre acel'a-si anu:

„Lérn'a a sositu, néu'a cadé cu biliugare, casele nóstre publice sunt pe deplinu góle, opresiunea a devenitu grea ca si timpulu, Austriicii se 'nradecinéza din ce in ce mai multu, sub pricinuire ca si Englesii se légana in Marea négra, Turci'a s'afunda in vechi'a-i cale de peire, comisarii ófteze, contemplandu Bosforulu, si tratatulu de la 31 Martiu, proclamatu cu detunari de tunuri si strigari de bucuria, sta de optu luni o litera mórtá, ca se nu dicu, ca Austriicii din tierá, o moméla de di anteiu d'Aprile.“

Se scie acum catu de mari sunt interesele Rusiei la Dunare, si catu ele ar suferi, prin redicarea unui regatu daco-romanu intre dens'a si Turci'a. Interecele Austriei sunt totu atatu de mari.

„Este d'o mare insemnatate pentru Austria d'a deveni suverana pe Dunare. Principatele sunt, pentru dens'a pe d'oparte o sorginte roditórie pentru materiile brute, cum lana, matase, sare, grane, s. c. l. si o gura fara margine, deschisa pentru productele sale manufacturale; éra pe d'alta parte ca are interese totu atatu de puterice d'a deschide tierile de la Marea Négra, atatu interesele, catu si orgoliulu Germaniei. Sunt doue dieci de ani de candu compani'a din Viena s'a stabilitu pentru navigarea Dunarii si asta-di este avuta si puterica.“

„Afacerea capitanulu Magnau este d'ajunsu spre a me scuti d'a spune mai multu. Si apoi diariile austriace au marturitu fórté limpede ca Austria „are interese politice, sociale si comerciale fórté mari, pentru a lasá se-i scape Principatele; si comitele Coronini a disu in modu oficiale principelui Moldovei: — ca are pentru acést'a midlóce mai puterice de catu Francia' si Engliter'a.“

„So mai adaugemu anca ca are sub . . . ei cinci millióne de Romani si ca nu-i place se se puna intre doui Piemonti, si vom intielege cu toti ca Austri'a si-face detori'a ei opuinu-se la unirea Principateloru si intrebuintiandu tote midilócele pentru a le ocupá si combate inriurirea puteriloru Occidentale in Oriinte.“

D. de Beust a disu s'acum, si 'n modu oficiale dlui de Zulauff, ca are mari interese de priveghiatu si de urmaritu in Principate.

Economia.

Fantazi'a telhariloru (Bucov.) 15 aug.

Déca caletorescu de a lungulu fruntariei intre Bucovina — olim territorium Putnae — si vechi'a Moldova, esti suprisu de diferinti'a intre satele de ambele parti. Satele Moldovei sunt

mice, rare si asiediate pe unde poti ajunge de la casa. carari tortuóse; casele nu sunt bordeie de nuiele acoperite cu paie, s. loru nu gasesci adese ori mai multu de o poiéta de gaine. Neci tómn'a pe la s. Din. nici primavér'a pe la s. George nu-ti bate la ochiu ari'a tieranului; cu atat'a mai vertosu ceea a boierului.

Altu aspectu ti oterescu satele Bucovinei; ele sunt situate aprópe unele de altele, in catu ti-se intempla ca esi din unele si intri in altele fora se bagi de séma; sunt mari, suindu-se numerulu caseloru pana la 400 si mai sus; casele sunt cladite din birne si acoperite cu sindila, éra in lantru sunt spatióse si luminóse; e raritate, déca in giurulu loru nu se afla grajduri, siure, umbarie etc.

Din asta diferinti'a poti cunosce, ca de dieci de ani alt'a trebue se fia fostu conditiunea tieranulu moldovénu si éra alt'a a celui bucovinénu. Acestu din urma aspira acum la unu traiu mai bunu, simtiendu-se in nependentia si libertate deplina, adeca ca e domnu peste munc'a sa, si trage folóse reale dintr'ins'a. Nu asi' tieranulu moldovénu; cáci, de a si scapatu, in forma de sierbitute, in finta, adeca in realitate n'a incetatu a suspina sub apesările si impilarile ei de mai nainte, mai alesu in urm'a aniloru rei trecuti de curendu, in alu caror'a decursu au sciutu ciocoi a-lu subjuga de nou, cu contracte fórté oneróse, pe dieci de ani nainte, in catu si acum'a ca si nainte de desfiintarea boieresculu, n'are candu cugetá la una stare propria mai buna, avendu a numerá necontentitu falcile si dilele de lucru, cu care e detoriu boierului; de modulu, cum s'a executatu legea rurale, banesce elu si astadi, impartindu-i-se numai nisce déluri si ripe sterpe. Pentru luminarea lui nu s'a facutu inse neci atat'a; cáci, desí dai din candu in candu de nisce reporturi laudaróse de ale ministeriulu culteloru din Bucuresci, incarcate adese cu date statistice despre propasirea investimentulu poporalu, nu affi neci una comuna, catu tiene lungulu fruntariei, in care ar existe veri-una scóla, macar catu de medióra.

Catu de desimea sateloru si de multimea caseloru intrinsele aici in Bucovina inse, nu e de esplicatu lucrulu asi', casi candu poporatiunea teritoriulu Putnei, trecendu sub sceptrulu Austriei, s'ar fi inmultitu prin nascere in modu strordinariu, de óra-ce incursulu strainiloru asupra-ne, mai alesu alu lesiloru, ruteniloru si in parte si-alu jidaniloru din Galiti'a invectinata, e notoriu. Pe langa aceea si regimulu a fostu atatu de percautu, de s'a ingrigitu de timpuriu pentru impetritiarea tierii in tote partile ei cu colonii suabesci, cari o ducu fórté bine imitindu-se si intarindu-se din di in di. De aceea potemu crede propuneriloru prof. Springer de la universitatea din Viena din a. 1860 d. e, cumca la imultirea poporatiunei in Bucovina a contribuitu acursulu din Bohemi'a si Galiti'a, de la anulu 1848 in coci, peste totu, 40 de procinte in totu anulu.

Immigratii acestia nu s'au asiediatu numai in orasie, cari sunt astadi mai ca numai alorlu, ci si prin sate, unde si-au cumperatu si-si cumpera, vedí bine, ca de la ai nostri, proprietati insemnate de pamentu: dara cine nu intielege, ca cumperaturele acestea ale loru sunt si vor fi serac'a nóstra, prin urmare slabirea natiunii nóstre?! —

Varietati.

(+) Stipendie pentru silvanistici si notanistici. Tinerii romani cari au absolvatu gi-

Zidulu ca o fantasma d'asupra-mi se latesce, La spate-mi ca gigante se naltia turnu 'n sus.

P'a Némtilulu cetate eu vedu o eroina, Moldovéna in tote, spartana l'alu seu doru, Certandu ori-ce la Moldoveanu straina, Dicendu-i: „Mori cu arma, ori vina 'nvingetoru.“

Ici éra Michaiu bravulu descépta barbat'i'a, Stindardele destinse libere falfaescu, Sub densesle elu chiama intréga Romani'a, Si trombit'a resuna, eroii se 'nmultiescu.

Buzescii ici comanda; Tatariloru e spaima; L'a loru pecióre Khanul tieren'a musca jos, Calomfiresulu arde d'a loru belica faima Si bratiulu lui impumna ferulu si mai venosu.

De beliculu resunetu altariulu se despica, Din sinu-i eroismulu e focu consumatoriu;

Farcasiu intr'ensulu arde, sant' crucea sa ardica Alu duciloru e duce, pastoriu resbunatoriu.

Cu barb'a lunga pasi'a spre fuga comandéza; Ferosulu Manaf perde ori-ce curagiu barbaru; Arabulu bétu de sange, e prinsu si 'n lantiu turbéza; E plinu campulu bataii de cruntulu ianicéaru.

Danubulu e mormentulu erdiei musulmane, Si crucea triumféza, si Cristu e resbunatu; Romanulu este spaima trufiei otomane. — Celu otaritu la crucea triumfa nencetatu.

Peste Carpati la urma Vulturulu romanu sbóra D'acia spre Moldova si-ie maretulu sboru; Doue capete are, cu patru ochi mesóra; E'n tota Romani'a si domna si protectoru

O ziduri! resiedinti'a veghieriloru strabune O turnu! de unde ochiulu d'atate ori vediu Victori'a se sbóre peste armele romane,

In mut'a vóstra siópta cate-mi vorbiti acu!

Acestu musciu pe ruine ce timpu-lu gramadesce Selbaticele érbe ce in desiérturi crescu La ochi-mi plinu de lacrimi par' lauru ce crescu, Descépta barbat'i'a; din ochi sclavii vorbescu!

Eroi! candu audu frundi'a ca murmura, suspina Si candu astupatu geme ventulu prin boltituri, Audu alu vostru nume ce ca o unda lina Retrece, se stracóra prin aste crepaturi.

Dar' ce vóce 'nter rumpe tacerea-acést'a santa? E vócea cucuveii ce-si plange alu seu doru, Ce! ast'a e poetulu? P'alu vostru mormentu cantu Astu fiiu alu pustiei? . . . O puiu de cobitoru! Ce-mi spui, d'a nóstra sórté? ce vaiulu nu-ti mai tace?

Ca ce felu de desastre? Ca ce felu de nevoi? Ce! nu e Acuia Corbulu? Ce nu me lasi in pace? Plangi numai pentru tine, nu plange pentru noi.

Fatal'a presimtire respingu eu barbatesce; Dar vai! eu casi tine n'aducu ne-i unu folosu. Cáci vócea-mi se astupa; séu póte ca cobesce Cáci plange drepturi stinse si plange durerosu.

Si! . . . Clopotulu s'aude! E ór'a dupo urma? Alu repentirii angeru cu-acestu d'arama glasu La ruga chiama, chiama pe ratacít'a turma, Natur'a se descépta; si visele me las'.

Rusiescu resaritul; muntele rubinéza, Recórea dá victia si stelele albescu; Riulu adapa campulu ce róu'a insmaltéza, Pe dealuri inverdite se 'ntindu vapori, plutescu.

Cai, turme, vite multe la apa se cobóra Batu clopote, se scutur' cu-alu demanetiei svonu; La vijeitulu morei unde se 'nfasiora Deschisu e ochiulu dilei acum pe horizonu.

Ioan P. nu ar face bine deca afora de jura si teologia si ar alege si alte ramuri de stiinta. Technici, montanistici si silvanistici ni sunt forte de lipsa si nu-i avem. Eca aci ii facem atenti la mai multe stipendii cari forte li-ar inlesni studiarea: 1) pentru 5 silvanistici sunt stipendii de cate 300 fl. v. a. la ministeriile ungheresc de finantii; 2) pentru duoisprezice silvanistici sunt stipendii de la Maria Teresia in Schemnitz. Suplicele se se adreseze: „Directiunii montanistice si silvanele din Schemnitz.“ Suplicele se se alature: a) testimoniul de maturitate, b) testimoniu de paupertate. Totodata trebuie suplicantele se primisca conditiunea dupa absolvarea studiilor a face servitiu 8 ani in patria.

(+) **Abusul calugaritilor de educatiunea elevilor lor.** Multe familii romane avute, mai ales de peste Carpati au datina a trimite fetele lor la crescere in pensionatele calugaritilor catolice din tiara si din strainatate. Intentiunea acestora familie e nobila, in sa de multe ori amare sunt rezultatele acestei cresceri si pentru parinti si pentru natiune. Amintim numai unu casu mai recinte din cele multe ca se se veda cum diferescu intentiunile calugaritilor ce se ocupa de educatiunea fetelelor, de intentiunile parintilor ce-si tramitu fetele lor la densele. Una veduva si-a datu unic'a feta in versta de 16 ani la educatiune in pensionatul calugaritilor din Calocia. Fet'a a ramasu acolo apröpe 2 ani, si calugaritiile in decursulu timpulu acestuia intr'atafa au sciutu se clintesca preceperea fetei in catu acest'a li-a crediutu ca de remane in monastire, merge in ceriu, era de esa merge in iadu. De iadu apoi feta avendu mare tema, fora scirea mamei sale, fece profesiunea si deveni calugaritia. Mam'a intiegendu do sörtea fetei sale, superata ca i se rapi si cea din urma bucuria si fericire din lume, se duse in monastire se-si scöta ori si cum fet'a. Aci sarira a supra ei calugaritiile imputandu-i temeritatea ca a cutezatu se tröca peste pragulu santulu locasiu. Fet'a vedindu cum batjocurescu calugaritiile pe mama-sa, incepü se planga, si voi se plece cu ea din monastire. Acum veni confesorulu calugaritilor, si audindu intentiunea fetei, o intrebä ca döra voiesce se mörgea in iadu sufletulu ei, de aceea paresesce monastirea? Fet'a, intiegendu acestea, se desparti de mama-sa spunendu-i ca nu pöte se mörgea. Mam'a carea fora fet'a ei nu voi se paresesca monastirea, confesorele cu poterea o sili a se indepartä. Acum caus'a acest'a se va substerne Maiestatii Sale.

(+) **Remasiu interesantu.** Mai de unadi a venitu la consululu englesu din Odessa unu patriotu de ai sei, si la rogatu se-si spuna calea cea mai scurta catra Indi'a. Consululu i suatui se-si inchirieze unu vaporu si se tröca peste Marea-Nögra. „Nu, (röspunse caletoriulu) vo-

escu se caletorescu pe uscatu.“ „Asie apoi naimescu post'a,“ röspunse consululu.“ „No potu face,“ dise englesulu, cäci voescu se mörge pe pecciore la Indi'a.“ Consululu cautä mai bine la compatriotulu seu, i visitä pasaportulu si documintele, si-i dede in fine, dupa ce'afä töte in ordine, instructiunile necesare pentru caletori'a asta grea. Cateva dile dup' aceea veni unu altu englesu la consululu, si-lu intrebä ca n'a fostu aici unu englesu imbracatu casi elu, carele voiä se caletoresca peste Tiflis la Indi'a? Consululu i spuse ca dä, a fostu unulu, si totu odatata lu intrebä ca n'a fostu acel'a in catu-va nebumu? „Oh, neci-de-cum“ röspunse Anglesulu, s'a remasitu ca caletoresce pedestru din Calais la India, si eu mörge dupa elu se vedu deca caletoresce in adeveru asië.“

Cursurile la bursa de Viena.
(In 18 augustu.)
Imprum. de statu convertatu cu 5 %
62; 85 Imprum. nationalu 72 —; — Actiunile de creditu 308.90 sortiriile de 1860, 101,20; sortiriile din 1864, 1420; Obligatiunile de sancinari de pamentu cele, ung. 81.50, banaticine 82.25, transilv. 80.50; — bucovin. 75.50 argintulu 121.50, galbenii 5.92; — napoleonii 9.93 1/2.

Concursu.
Pentru ocuparea postulu de invetiatoriu la scöla poporala gr. or. din comun'a Vizma Emolumintele impreunate cu acest'a statiune sunt:
In bani 121 f. v. au. 2 1/4 jughere (de liveda. 1/4 jug. intravilanu, 24 meti de grän, 24 meti cucurudiu, 12 orgii de lemne.
Doritorii de a ocupä acestu postu invetiatorescu vor avä a inzesträ petitiunile loru concursuali (timbrate) cu estrasu de botezu, testimoniu despre absolvarea pedagogiei, despre serviciulu de pana acum, si portarea morala si politica atestate, si astfelu inzestrate a le transpune subscrisului pana in 30 sept. s. v. a. c.

Lipova 27. iuliu 1860.
(1-3) Joane Tieranu m. p.
distr. protop si inspectoriu scolariu.

Anunöiu bibliograficu.
La stabilimentulu tipograficu alu societätii Deutsch in Pest'a este sub tipariu opulu **VOCABULARIU** Italiano-Romanu, Franceso-Romanu si Romanu-Italiano-Francesu.

Orarie eminate si bune.
DEPOSITULU DE ORARIE
avutu, renumitu de multi ani,

alü
M. HERZ,
orologiarü orasiansescu
Viena, Stephansplatz nr. 6.

in dosnu curtei lui Zwelli ofere alu seu depositu mare de totu felulu de orarie, bine regulate cu garantia pe unu anu, cu pretiulu crenentu. Pentru fie-care orariu regulatu se da garantia in scrisu.

Orarie portative de Genf
calitatea cea mai eminenta esaminata de c. r. imprimaria de bani.

Orarie pentru barbati,	de aurü :	cu 2 fedele, 8 rubini	45-48
Cylinder, aurü nr. 3, 8 rub.	30-36	email. cu diamante	53-65
de argintu :	cu fedelu de aurü	Anker	45-48
unu Cylinder cu 4 rub.	10-12	cu sticle crist.	56-60
cu rub. d'auru d-sar.	13-14	cu 2 fedele	54-59
Cylinder cu 8 rubini	15-17	cu fedelu auritu 65, 70,	70, 80, 100
cu doue fedele	15-17	80, 90, 100	120
cu sticle cristale	15-17	sticla crist. fed. d'aur.	60-75
Anker cu 15 rub.	16-19	Remontoirs fed. d'auru	100-130
mai fine cu fed. de arg.	20-23	cu 2 fedele	130-180
cu doue fedele	18-22		
mai fine	24-28	Orariu pentru dame,	
engl. cu sticla cristalina	19-25	de argintu :	
Orariu Anker de armia, f. dup.	24-26	Cylinder, auritu, ser. d	13-18
Anker Remontoir, fine se radica la uechia	28-30	de aurü :	
cu 2 fed.	35-40	cu 4 si 8 rub.	27-30
Remontoirs sticle crist.	30-36	emailate	31-36
Anker Remontoirs de armia	38-45	cu fedelu de aurü	39-40
		email. cu diamante	42-48
		cu sticle cristaline	42-45

Depositulu celu mai mare de
Orarie cu pendulu (Pendeluhen) fabricate proprie
cu garantia pe doi ani.
a se trage in fie-care di 9, 10, 11 fl.
" totu la 8, di 16, 17, 18, 19, 20 22 fl.
" se bata la öra si la 1/2, 30, 33, 35 fl.
Reparatiunile se facu hatu mai bine; insarcinari din strainetate se esfeptuza cu cea mai mare calitate trimitiile eu-se competint'a anticipative, ori postcöpendu-se de la posta; ce nu convine se primisce timbu. Orarie, aurü si argintu se primisce in schimb cu pretiurile cele mai inalte.
Trimitiendu-mi-se pretiulu ori ca se primisce la urma de la posta, trimitu si in strainetate orarie, pen- taura ege, si pentru cele ce nu se tienu trimitu banii pe posta.

Cu trei tractate gramaticale si cu adaugerea numeloru proprie celor mai principale,
Prelucratu de
I. L. Frolo.
Profesoru la gimnasiulu Carolu I. in Brail'a.
Töta oper'a, formandu trei volume mari, va aparä in 8° mare, cu litere compacte, in 10 fasciclu seu aprobe, cuprindiendu fia care fasciclu cäte 10 cole.
In cäte-va dile va esi de sub tipariu volumulu I, adeva partea Italiano-Romana,

primulu opu lessicograficu pentru limb'a italiana in literatur'a romana, care va cuprinde patru fasciclu, d'intre cari inse alu patru lea va avä mai multu decäta 12 cole, si asië intregu volumulu va contine 42-43 de cole, nu precum s'a anunöiatu 34-35 de cole.
Abonamintele pentru tota provinciile austriace se primisce la Librari'a „Aigner & Rautmann“ (Pest'a Waitznergasse, Hôtel Nation.)
Pretiulu fia carui fasciclu va fi de 5 lei noui (2 fl. val. austr.), afara de fasciculu alu patrulea d'in volumulu I, alu carui pretiu se va statori amesuratu numerulu cöloru.

Uniculu medilocu si celu mai bunu pentru
Crescerea perului,
suntu: **Preparatele de unu perulu, de VII. Abt.**
in Viena.
privilegiate de Maiestatea Sa c. reg. apostolica.
Serisori de recunoscintia: Domnului Vilemu Abt la Viena! sum fericitu prin rezultatulu eminentu a pomadel de unu perulu facuta de dta, si te rogu urginte se-mi trimiti pe posta 2 laditie cate cu 50 cr. Primesce inca odata multamirea mea prä cordiala pentru inventatiunea domniale cea pre pretiuita pentru omenimea patimitöria, si ingaduescu de odata se dai publicatei aceste sire pentru ca cu timpul se pära din limba cuventulu „capu pleslugu“.
Cu proföndu stima Josifu Zimmermann in Karlsbad.

Estrasan din „Föi'a periodica pentru medicin'a forensa, cur'a publica si legelatiunea medicinala“ de datulu Viena, 6 augustu 1866:
Preparatele de unu perulu facute de Dlu Abt pe di ce mörge se bucura de imbratsiarea mai mare din partea publiculu, de öra-ce rezultatele ce se castiga prin ele in privint'a crescerii si conservarii perului sunt intradeveru supradiatörie. Deci recomandä-mu cu caldura acestu preparatu curatu si efitiu tuturora ce dorescu se si-conserve perulu.

Afara d'acestea **preparatele lui Abt pentru unu perulu, spre conservarea si crescerea lui,** sunt bine recomandate inca prin mai multe de catu 1000 de epistöle, — cari in originalu stau fie cu la disipsetiune — precum si de capacitatele cele d'antiu in medicina, din Europa, si prin urmare ori care alta **premiare e suprafiua.**

Pretiurile in detaliu:
1 Flacon (sticliu) de oleu filtratu de unu perulu cu ori fara parfumu 1 fl., in forma de pomada intr'o ladutie decorata in modu elegantu 60 cr., ca cosmetica (medicölu de frumsetia) 50 cr., pomada de ast'a pentru a colorä perulu in negru seu brunetu costa o ladutie din sticla de alabastru 1 fl., ca cosmetica 50 cr., pomada de barba, nögra, blondina ori bruneta 25 cr., unu carton (o ladutie de hartia grösa) pregatitu in modu elegantu provediutu cu 5 bucati c. r. privilegiate preparata de unu perulu, menitu spre decorarea unei mese de toäta era mai vertosu aptu pentru presente; pentru dame cu esbuctu 3 fl., pentru barbati 2 fl. 80 cr.

ceiu mai nou, bunu si nevatematoriu
Mediloculu de a colorä perulu, in negru si brunetu cu 2 fl. 50 cr. unu carton; perii si peptene etc. pentru peptenare 50 cr. Pasta de coloratu perulu, nögra si bruneta cu totu cu peptenu si peria 1 fl.
Reseda-Pomada pentru conservarea perului, o ladutie 1 fl., ca cosmetica 30 cr.

Laptele frumsetii pentru infumsetiarea fetii cu 40 cr. un flac.
Pasta aromatica de dinti pentru conservarea dintiloru si a gingeiloru cu 40 cr.
Eau Athenienne (apa atheniana) esintia adevertu francesca pentru perderea matretii, unu flaconu 1 fl. Totu felulu de produse de parfumerie si altu felulu de articule de toaleta.

Procurarile in strainetate se facu pe langa trimiterea pretiului si 10 cr. spese de invaliditu.

Depositulu principalu de trimisu in cantitati mari si mici.
In salonulu meu de peptenatu. Stadt, verlängerte Kärnthnerstasse Nr. 51. si in fabrica: Neubau, Neubaugasse Nr. 70.
Mai departe la D. A. Moll, apotecaria, Tuchlauben; Eduardu Haubner, apot. „Zum Engel“ am Hof; I. Weiss, apot. Moll; Ritter, Rothenthurmstrasse nr. 19; la dl. dr. Girtler, Freundung si c. r. apoteca campestra la Stefansplatz. — In Aradu: (Schwellengreber) friseriu; Brün: la A. W. Wlasak, apot.; Bozen: I. Bedrlunger; Graz: H. Kiehsauer si I. Purgleitner; Krakau: I. Jahn; Klagenfurt: I. Uettoni, friseriu; Liöv P. Mikolasch; Lenza: I. Haussteiner; Laibach: Ed. Mahr; Neugradisca: M. Kapun; Olmütz: Carolu Steigel, friseriu; Oedenburg: A. Maczey, apot.; Praga: I. Fürst, apot.; Pesta: I. v. Török, apot.; Posium: I. W. rsterlöw si F. Heiurici; Raab: F. Linzenmeyer, apot.; Reichenberg: Ludovicu Ehrlich, apot. Salisburgu: I. Szlammer; Szegedin: F. Weiglein; Wr. Neustadt: Ch. Piemontesi.

Avisa! Afara d'östea pomada facuta de mine se afla in töte apotecele mai alese, in parfumerii in cele mai multe nögtie, ce se leprindu cu parfumerii, precum in Viena si in provincie asiä si in strainetate, si pentru a delaturä falsificarea a aduce la cunoscintia publica ca preparatele mele de unu perulu sunt provediute cu indrumarea cum se se folosöscu precum si cu copia c. r. privilegiu nulu 5640-2340 precum si cu marc'a mea propria.
9 2-12
Wilemu Abt, friseriu' parfumarü, si proprietariu de privilegiu c. r. in Viena

Spre luare a minte!
Töte mobilele ce se aducu in comerciulu Romaniei se procura din Viena, de aceea esfeptuescu eu töte insarcinariile cu 25% mai efitiu.

Galeri'a de mobile
a lui
Jos. Rastl, Opernring 17.
se recomanda prin depositulu ei de fabrica avutu sub garantia, oferindu cele mai noi si mai fine mobile de la
mesari, tapetiarü si de lussu,
garniture de salöne, chilie de prandiu si de dormitu,
divane, otomane, balzache, scamne de leganatu etc. precum si celo mai efitine mobile pentru servitori. Depositulu de fabricate precum orologie, cautiötorie, candelabre, lampe, ampele, carniöse, curtine. Mai multe sute de picture pentru salöne si alto multe noi si vechi picture artistice si obiecte diverse. Carte de modelu cu 250 de desemnaturi ce contine si pretiurile se pöte procura pe langa depunerea sumei de 5 fl. care suma se rebonifica la insarcinari mai mari, si e neincungiuratu de lipsa mai alesu pentru cumpetarii de cantitati mari. (4-12)

Editoru si redacturu respundiatoriu: **Giurgiu Popa (Pop).**